

Република Србија

„Хитан одговор Републике Србије на ковид-19“

**ПЛАН ОБАВЕЗА НА ПОЉУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
И СОЦИЈАЛНИХ ПИТАЊА (ПОЖССП)**

5. јул 2023.

ПЛАН ОБАВЕЗА НА ПОЉУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И СОЦИЈАЛНИХ ПИТАЊА

1. Република Србија (у даљем тексту Зајмопримац) спровешће Пројекат одговора на ковид-19 (**Пројекат**), уз учешће Министарства здравља (МЗ) и одговарајуће Јединице за координацију пројекта (ЈКП). Међународна банка за обнову и развој (у даљем тексту Банка) сложила се да обезбеди финансирање Пројекта.
2. Зајмопримац ће спровести Пројекат у складу са еколошким и социјалним стандардима (ЕСС). У ту сврху, овај План обавеза на пољу животне средине и социјалних питање (**ПОЖССП**) поставља материјалне мере и активности које ће Зајмопримац спровести или учинити да се спроведу, укључујући временске оквири активности и мера, институционалне и кадровске аранжмане, аранжмане везане за обуке, праћење и извештавање, управљање жалбама и процене и инструменте за животну средину и социјална питања које треба припремити или ажурирати, обелоданити, консултовати, усвојити и спровести у оквиру ПОЖССП и ЕСС, а све на начин прихватљив за Банку. Зајмопримац је одговоран за усклађеност са свим захтевима ПОЖССП чак и када спровођење посебних мера и активности обавља Министарство или јединица наведена под 1. горе.
3. Зајмопримац ће пратити спровођење материјалних мера и активности наведених у овом ПОЖССП и извештавати Банку према захтевима ПОЖССП и условима правног споразума, а Банка ће пратити и оцењивати напредак и извршење материјалних мера и активности током спровођења Пројекта.
4. Према договору Банке и Зајмопримца, овај ПОЖССП може се повремено ревидирати током реализације Пројекта, како би одражавао адаптивно управљање променама Пројекта и непредвиђеним околностима или као одговор на процену учинка Пројекта спроведену у оквиру самог ПОЖССП. У таквим околностима Зајмопримац ће се договорити о изменама с Банком и ажурираће ПОЖССП тако да одражава те измене. Споразум о изменама ПОЖССП биће документован разменом писама потписаних између Банке и Зајмопримца. Зајмопримац ће одмах обелоданити ажурирани ПОЖССП. Ревизија ПОЖССП произилази из захтева Зајмопримца за реструктурирање Пројекта, због чега неке од првобитно планираних активности или више нису релевантне или им више није потребно финансирање Пројекта, док је дошло до потребе за додатним интервенцијама, попут унапређења капацитета здравственог система за тестирање и дијагностиковање, углавном у опреми. Тако ће већ планиране активности за лабораторијске капацитете у Новом Саду и Крагујевцу бити проширене јачањем Института за вирусологију, вакцине и серуме „Торлак“ како би једна од његових лабораторија испунила захтеве за поступање са патогенима за које је потребан НББ-3, а за шта су потребни додатни инструменти и мере које треба предузети.
5. Тамо где измене Пројекта, непредвиђене околности или учинак Пројекта резултирају променама ризика и утицаја током реализације Пројекта, Зајмопримац ће обезбедити додатна средства, ако је потребно, за спровођење активности и мера за решавање таквих ризика и утицаја

МАТЕРИЈАЛНЕ МЕРЕ И АКТИВНОСТИ		ВРЕМЕНСКИ ОКВИР	ОДГОВОРНИ ОРГАН
ПРАЋЕЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ			
	РЕДОВНО ИЗВЕШТАВАЊЕ: а. Припремити и доставити Банци редовне извештаје о праћењу учинка Пројекта на пољу екологије, социјалних, здравствених и питања безбедности (ЕСЗБ), укључујући али не ограничавајући се на реализацију ПОЖССП, статуса припреме и реализације докумената о ЖС И С потребних у оквиру ПОЖСС -а, реализације и праћења инструмента у односу на кључне показатеље дефинисане и наведене у Плану управљања животном средином и социјалним питањима (ПУЖССП) који ће бити део Процене утицаја на животну и друштвену средину (ПУЖДС), активности ангажовања заинтересованих страна, функционисање механизма за подношење жалби; б. Спровести захтеве за сертификацију самосталне лабораторије НББ 3.	а. Квартално током реализације Пројекта, почевши од датума на који ће измене ступити на снагу; б. Сертификат који се добија пре почетка рада, а затим годишње и/или након промене програма, обнове или замене компоненти система које могу утицати на радно окружење лабораторије.	а. ЈКП МЗ б. CDC или други лиценцирани оператераорган (подложно одобрењу СБ) и ангажован од стране МЗ
Б	ИНЦИДЕНТИ И НЕСРЕЋЕ: МЗ ће хитно обавестити Банку о сваком инциденту или несрећи у вези са Пројектом који има или ће вероватно имати, значајан штетан утицај на животну средину, погођене заједнице, јавност или раднике [укључујући, између осталог, било коју епидемију ковид -а у подручју пројекта]. Навести довољно детаља у вези са инцидентом или несрећом, указујући хитне мере које се предузимају или чије се предузимање планира како би се превазишли, и све информације које достави било који извођач и надзорни орган, према потреби. Након тога, на захтев Банке, припремити извештај о инциденту или несрећи и предложити све мере за спречавање његовог/њеног понављања.	Обавестити Банку у року од 48 сати од сазнања за инцидент или несрећу. Извештај ће бити достављен у временском оквиру прихватљивом за Банку	ЈКПМЗ
ЕСС 1: ПРОЦЕНА И УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА И УТИЦАЈИМА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА			
	МАТЕРИЈАЛНЕ МЕРЕ И АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР	ОДГОВОРНИ ОРГАН
1.1	ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА: Пројекат ће спровести Министарство здравља као свеукупни координатор. МЗ ће се ослањати на своју постојећу структуру и Јединицу за координацију пројеката (ЈКП) основану ради спровођења „Другог пројекта развоја здравства Србије“ подржаног од стране Светске банке ССХП (P129539) који ће преузети одговорност за реализацију пројекта.	ЈКП у Министарство здравља ће ангажовати једног стручњака за животну средину и једног стручњака за социјална питања пре спровођења релевантних пројектних активности, а након тога ће задржати наведене стручњаке током реализације пројекта.	МЗ

	ЈКП ће, у сваком тренутку током реализације Пројекта, одржавати квалификовано особље и ресурсе за подршку управљању ризицима и утицајима на животну и друштвену средину, укључујући и запошљавање једног специјалисте за животну средину и једног социјалног стручњака.		
1.2	УПРАВЉАЊЕ ПЛАНОВИМА ПРОЦЕНЕ/УПРАВЉАЊА ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ И СОЦИЈАЛНИМ ПИТАЊИМА И ИНСТРУМЕНТИ/ ИЗВОЂАЧИ a. Припремити, обелоданити и усвојити Оквир за управљање животном средином и социјалним питањима (ОУЖССП), и проценити еколошке и социјалне ризике и утицаје предложених пројектних активности у складу са ЕСС1 и ОУЖССП, укључујући како би се обезбедило да појединци или групе који, због својих посебних околности могу бити у неповољном положају или рањиви, имају приступ развојним предностима које произилазе из Пројекта. b. Припремити, обелоданити, усвојити и спровести све планове управљања заштитом животне средине и друштва или друге инструменте потребне за одговарајуће пројектне активности на основу процена процена, међу којима и ПУЖДС за надоградњу једне од лабораторија објекта у лабораторију НББ-3, у складу са ЕСС, ОУЖССП-ом и другом релевантном Добром међународном индустријском праксом (ДМИП), укључујући Техничке смернице за земље СЗО-Коронавирусна болест (ковид-19), Смернице СЗО о безбедном управљању отпадом из здравствених активности и Приручником СЗО за биолошку безбедност лабораторије на начин који је у складу са ЕСС и прихватљив за Банку. ПУЖДС укључује, али се не ограничава на, ПУЖССП који ће идентификовати потенцијалне еколошке и друштвене аспекте које би требало ублажити, стране одговорне за спровођење и праћење активности, повезане трошкове, показатеље и обуку или потребе изградње капацитета и извештавање, укључујући специфичности, међународне добро праксе и техничке стандарде које треба испунити. c. Укључити релевантне аспекте овог ПОЖССП-а, укључујући, између осталог, све планове или друге инструменте управљања заштитом животне средине и друштва, захтеве ЕСС2 и све друге потребне мере ЕСЗБ, у ЕСЗБ спецификације докумената о набавкама и уговора са извођачима и надзорним фирмама. Након тога обезбедите да извођачи и надзорне компаније поштују ЕСЗБ спецификације својих уговора.	a. ОУЖССП треба припремити, обелоданити и усвојити месец дана након датума ступања на снагу. Док се ОУЖССП не одобри, Пројекат ће примењивати стандарде СЗО о одговору на ковид-19 на начин који је у складу са ЕСС1. Скрининг ће се спровести пре спровођења одговарајуће пројектне активности. b. ПУЖССП, ПУЖДС или други инструменти прихватљиви за Банку, биће припремљени, обелодањени, консултовани и усвојени пре почетка релевантних пројектних активности, а затим ће се примењивати током спровођења таквих активности. ПУЖДС ће припремити ЈКП или спољни консултант који ће бити ангажовани у оквиру Пројекта, користећи пример пројектног задатка за ПУЖДС који ће бити предмет одобрења Светске банке; Даље, ПУЖДС, праћена свеобухватним процесом укључивања заинтересованих страна, спровешће се пре почетка било каквих активности у вези са надоградњом једне лабораторије на НББ-3, а пре обавезивања и склапања уговора.	ЈКПМЗ

		с. Пре покретања поступка набавке за релевантне пројектне активности и након тога обезбедити да извођачи поступају у складу са спецификацијама ЕСЗБ у својим уговорима кроз своје учешће у одговарајућим пројектним активностима.	
1.3	ИЗУЗЕЋА: Следеће врсте активности неће бити подобне за финансирање у оквиру Пројекта: - Активности које могу изазвати дуготрајне, трајне и/или неповратне (нпр. губитак великог природног станишта) негативне утицаје на животну средину - Активности које могу имати значајне штетне друштвене ефекте и могу довести до значајних друштвених сукоба - Активности које могу утицати на земље или права мањина, - Активности које могу укључивати било какво пресељење (привремено или трајно) или ограничење откупа/коришћења земљишта или штетне утицаје на културно наслеђе - Све остале изузете активности наведене у ОУЖССП -у Пројекта.	Ова изузећа ће се применити као део процеса процене спроведеног у оквиру активности 1.2.а. горе.	ЈКП МЗ
ЕСС 2: УСЛОВИ РАДА			
2.1	УПРАВЉАЊЕ РАДОМ: Пројекат ће се спроводити у складу са важећим захтевима ЕСС2, на начин прихватљив за Банку, укључујући, између осталог, применом одговарајућих мера заштите здравља и безбедности на раду (укључујући мере за приправност у хитним случајевима и мере реаговања), успостављање аранжмана за раднике на пројекту и укључивање захтева за радном снагом у ЕСЗБ спецификације документације о набавкама и уговора са извођачима и фирмама за надзор. Зајмопримац ће припремити и укључити у ОУЖССП процедуре управљања радом које се баве питањима рада и питањима заштите здравља и безбедности на раду у вези са изложеношћу вирусу ковид-19 и шире, пре спровођења релевантних пројектних активности.	Процедуре управљања радом као део ОУЖССП-а биће усвојене месец дана након датума ступања на снагу Споразума о зајму и биће примењиване током имплементације пројекта.	ЈКП МЗ
ЕСС 3: ЕФИКАСНОСТ РЕСУРСА И ПРЕВЕНЦИЈА И УПРАВЉАЊЕ ЗАГАЂЕЊЕМ			
	Релевантни аспекти овог стандарда размотриће се, према потреби, у оквиру горе наведене активности 1.2, укључујући, између осталог, мере за управљање отпадом из здравствене заштите и другим врстама опасног и неопасног отпада		
ЕСС 4: ЗДРАВЉЕ И БЕЗБЕДНОСТ ЗАЈЕДНИЦЕ			

	Релевантни аспекти овог стандарда ће се, према потреби, размотрити у оквиру горе наведене активности 1.2, укључујући, између осталог, мере за: минимизирање могућности изложености заједнице заразним болестима; обезбеђивање да појединци или групе који због својих посебних околности могу бити у неповољном положају или рањиви имају приступ развојним предностима које произилазе из пројекта; управљање ризицима употребе особља обезбеђења; управљање ризицима од прилива радне снаге; и спречавање и реаговање на сексуално искоришћавање и злостављање, као и сексуално узнемиравање.		
4.1	ПЛАН РЕАГОВАЊА У ВАНРЕДНИМ СИТУАЦИЈАМА: 1. Израдити план реаговања у ванредним ситуацијама за BSL-3 лабораторију у оквиру Института „Торлак“ који ће бити усклађен са општим Планом заштите и спасавања у ванредним ситуацијама за Град Београд. 2. Осигурати да се ризици везани за рад BSL-3 лабораторије процењују у оквиру Процене ризика од катастрофа, као и да су мере за контролу ризика укључене у План заштите и спасавања у ванредним ситуацијама за Град Београд.	План реаговања у ванредним ситуацијама за BSL-3 лабораторију у оквиру Института „Торлак“ треба да буде спреман у моменту када нови лабораторијски објекат почне с радом и да се примењује током рада BSL-3 лабораторије. Пре него што BSL-3 лабораторија почне с радом.	Институт „Торлак“ ЈКП МЗ МЗ
ЕСС 5: СТИЦАЊЕ ЗЕМЉИШТА, ОГРАНИЧЕЊА КОРИШЋЕЊА ЗЕМЉИШТА И НЕВОЉНА ПРЕСЕЉАВАЊА			
	Није релевантно.		
ЕСС 6: ОЧУВАЊЕ БИОДИВЕРЗИТЕТА И ОДРЖИВО УПРАВЉАЊЕ ЖИВИМ ПРИРОДНИМ РЕСУРСИМА			
	Није релевантно.		
ЕСС 7: ДОМОРОДАЧКО СТАНОВНИШТВО/ИСТОРИЈСКИ ЗАПОСТАВЉАНЕ АФРИЧКЕ ТРАДИЦИОНАЛНЕ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ПОДСАХАРСКЕ АФРИКЕ			
	Није релевантно.		
ЕСС 8: КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ			
	Тренутно се не сматра релевантним.		
ЕСС 9: ФИНАНСИЈСКИ ПОСРЕДНИЦИ			
	Није релевантно.		
ЕСС 10: АНГАЖОВАЊЕ АКТЕРА И ОБЕЛОДАЊИВАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА			
10.1	ПЛАН: АНГАЖОВАЊА АКТЕРА Ажурирати, обелоданити, усвојити и спровести План ангажовања актера (ПАА) у складу са ЕСС10, на начин прихватљив за Банку.	ПАА ће бити ажуриран и поново објављен на или око 1 месец од датума ступања на снагу. ПАА ће се затим континуирано ажурирати током реализације пројекта.	ЈКП МЗ

10.2	МЕХАНИЗАМ ЖАЛБИ: Приступачни механизми за подношење жалби дефинисани у ПАА биће оперативни и јавно доступни за примање и олакшавање решавања проблема и жалби у вези са Пројектом, у складу са ЕСС10, на начин прихватљив за Банку.	МУЖ ће бити успостављен на или око 1 месец од датума ступања на снагу и биће одржан оперативним током читаве реализације пројекта.	ЈКП МЗ
10.3.	СТРАТЕГИЈА КОМУНИКАЦИЈЕ: Развити и применити стратегију комуникације за потпројекат изградње дијагностичког објекта са BSL-3 лабораторијом у оквиру Института „Торлак“ у складу са смерницама СЗО за израду плана комуникације у кризним ситуацијама.	Стратегија комуникације за потпројекат изградње дијагностичког објекта са BSL-3 лабораторијом у оквиру Института „Торлак“ биће развијена од стране ЈКП и одобрена од стране тима СБ пре закључења уговора за радове, након чега ће се примењивати током имплементације пројекта.	ЈКП МЗ
ПОДРШКА КАПАЦИТЕТА (ОБУКА)			
12.	<u>Теме обуке за особље укључено у реализацију пројекта, између осталог, укључују, али се не ограничавају на:</u> - Теме обуке према СЗО -овим техничким упутствима за земље- болест коронавирус (ковид -19) https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance укључујући али не ограничавајући се на: - Препоруке за превенцију и контролу инфекције ковид-19 - Смернице за лабораторијску биолошку безбедност које се односе на ковид-19 - Прикупљања и транспорт узорака - Стандардне предострожности код пацијената од ковида -19 - Комуникација о ризику и ангажовање заједнице - Успостављање карантина - теме за обуку према Смерницама СЗО о безбедном управљању отпадом из здравствених активности https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/85349/9789241548564_eng.pdf;jsessionid=EE45FF4B510A5297A7DFF6030A3BED25?sequence=1 - Државни санитарни правни оквир - Обука о превенцији родно заснованог насиља и СЕЗ/СУ и о свести о протоколима заштите деце, о полно преносивим болестима (ППБ) и другим заразним болестима, укључујући и особље обезбеђења. - Упознавање са смерницама Светске банке о ЕСО и БЗЖС. <u>Лабораторијски приручник о биолошкој сигурности - СЗО</u>	током реализације пројекта.	ЈКП МЗ у сарадњи са националним здравственим институцијама са искуством у релевантним темама и/или у координацији или под вођством СЗО.

